

Amtskommunerne har hidtil ydet Bibliotekerne Tilskud efter ret tilfældige Regler, men dog vel nok fortrinsvis til Centralbiblioteker. Da det er Amtskommunernes ganske naturlige Opgave at støtte Institutioner, der er fælles for hele Landdistriktet eller større Dele af dette (jfr. Sygehuse, Veje m. v.), maatte det findes ganske rimeligt, om Amtskommunernes Bidrag til det folkelige Biblioteksvæsen blev ydet i Form af Tilskud til Dækning af Centraludgiften. Men da i en Del Tilfælde ogsaa andre Købstæder end den Købstad, hvori Centralbiblioteket ligger, hører ind under dets Omraade, maa ogsaa saadanne Købstæder deltage i denne Udgift.

Som Følge af, at Centralbiblioteksvirksomheden er sammenknyttet med et større Biblioteks almindelige Folkebiblioteksvirksomhed, er det imidlertid næppe muligt nøjagtigt at udskille Centraludgiften, og der kan let opstaa Tvivl om, hvilke Udgifter der maa henregnes herunder. Det er derfor nødvendigt, at der i selve Loven gives nærmere Forskrifter for, hvorledes disse særlige Udgifter maa beregnes, hvis de skal danne Basis for Tilskud.

Ved et Rundspørge til samtlige Centralbiblioteker har Udvalget faaet en Oversigt over, hvorledes man i de forskellige Biblioteker opgør disse særlige Udgifter. I nogle Centralbiblioteker fører man et særligt Regnskab derover, medens man i langt de fleste Tilfælde rent skønmæssigt opgør, hvor meget Udgifterne menes at andrage. Men selv i de Tilfælde, hvor der føres egentligt Regnskab, maa det erkendes, at Spørgsmaalet om, hvorvidt og i hvilket Omfang en Udgift maa henføres til dette særlige Regnskab, beror paa et Skøn, som udføres paa forskellig Maade de forskellige Steder.

Der er naturligvis visse fælles Træk i disse Opgørelser, idet man f. Eks. mange Steder mener til Centraludgiften at kunne henregne $\frac{1}{10}$ af Overbibliotekarens Løn, Lønnen til 1 eller $1\frac{1}{2}$ Bibliotekar, Udgifter til Indkøb og Indbinding af Bøger til Vandrebogsamlinger eller Depotbogsamlinger, til Bogbil, til Møder og Rejser, Porto, Papir, Tryksager, en Del af Huslejen og Udgifter til Lys, Varme, Rengøring m. m. Men Opgørelserne varierer dog stærkt, og enkelte Steder tager man det mere rundt og regner med $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{4}$ af hele Budgettet.

Man maa ved Betragtning af disse Besvarelser faa det Indtryk, at Forholdene varierer saa stærkt — ogsaa efter som Byen, hvori Centralbiblioteket ligger, er stor eller lille og efter som Oplandet er større eller mindre — at det næppe vil føre til et rigtigt Resultat at basere Opgørelsen af Centraludgiften paa detaillerede Regnskaber. Dette kunde og maatte naturligvis gøres, hvis Centralbiblioteket var helt adskilt fra Købstadbiblioteket — jfr. den engelske Ordning med County-Libraries, der ingen Forbindelse har med selve den By, hvori de ligger —; men en saadan Ordning har man jo ikke her i Landet, og den vil næppe være ønskelig under vore Forhold.

Men naar man maa opgive at basere Opgørelsen af Centralbiblioteksudgiften paa specielle Regnskaber, maa man søge en mere almindelig Maalestok for, hvor stor en Del af Bibliotekets samlede Udgift der maa regnes med som Centraludgift. Det bemærkes herved, at det afgørende naturligvis ikke behøver at være, om den Maalestok, man opstiller, netop fører til Resultater, der dækker, hvad de forskellige Centralbiblioteker mener faktisk at have anvendt hidtil, idet man lige saa meget maa se paa, hvad de burde have haft Mulighed for at anvende.

De Faktorer, der kan være Tale om at tage i Betragtning, er:

1. Udgiften til Bogkøb og Indbinding.
2. Lønningsudgiften.
3. Andre Administrationsudgifter, derunder til Husleje, Bogbil m. v.
4. Indbyggertallet.

ad 1. Det er ganske naturligt at tage Hensyn til Udgiften til Bogkøb og Indbinding, saavist som Bøgerne er den egentlige Basis for Biblioteksvirksomheden. Der kan imidlertid her rejses det Spørgsmaal, om det vil være rigtigt kun at tage Hensyn til den Udgift, der angaar den Boganskaffelse, som særlig hidrører fra Centralvirksomheden. Hertil maa formentlig svares, at selvom en Del Boganskaffelser, f. Eks. til Vandrebogsamlinger, alene sker for Centralvirksomhedens Skyld, vil det iøvrigt i vidt Omfang være vanskeligt at afgøre, om Anskaffelserne sker for Centralvirksomhedens eller for Bibliotekets almindelige Virksomheds Skyld, og at det rigtige Resultat vil opnaas, naar man blot gaar ud fra, at i Centralbibliotekerne maa en vis Del af den samlede Boganskaffelse henregnes til Centralvirksomheden.

ad 2. En meget væsentlig Del af Centralbibliotekets Betydning ligger i det Arbejde, der udføres af Bibliotekets Personale dels med Ydelse af biblioteksteknisk